
 EUI-SANT PAU Centre adscrit a la URB	GRAU INFERMERIA - EUI SANT PAU	 HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU <small>FUNDACIÓ DE GESTIÓ SANITÀRIA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA</small>
---	---------------------------------------	--

Guia docent de l'assignatura "Cultura, Societat i Salut"
2022/2023

 Codi: 106103
 Crèdits ECTS: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	FB	1	2

Contacte	Utilització d'idiomes
Responsable: Ramos Fernández, Adelaida ARamosF@santpau.cat Professores: Brigidi, Serena serenabrigidi@gmail.com San José Arribas, C.Alicia ASanjose@santpau.cat Ramos Fernández, Adelaida ARamosF@santpau.cat	Llengua vehicular majoritària: Català Grup íntegre en anglès: No Grup íntegre en català: No Grup íntegre en castellà: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials.

Contextualització i objectius

Aquesta assignatura forma part del mòdul de formació Ciències Bàsiques, matèria Sociologia i està planificada al segon semestre del grau d'Infermeria.

Integra les eines teòriques i metodològiques aportades per altres assignatures de ciències bàsiques, ja cursades pels estudiants, per realitzar l'anàlisi dels diferents temes abordats des de la Sociologia de la Salut.

La finalitat principal d'aquesta assignatura és proporcionar un àmbit de discussió de conceptes bàsics de la Sociologia de la Salut on les diferents perspectives de les ciències socials poden aportar una mirada diferencial en la definició dels problemes que plantegen els processos de salut-malaltia-atenció.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

1. Analitzar els conceptes bàsics sobre cultura i societat i la seva influència en la salut dels individus.
2. Identificar la heterogeneïtat social contemporània davant la salut-malaltia-atenció.
3. Comprendre la necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere en salut.
4. Analitzar la repercussió de les desigualtats socials en la salut de les persones.
5. Mostrar el impacte de la migració a la pràctica professional occidental. Competència cultural infermera

Competències i resultats d'aprenentatge

Competència	Resultats d'aprenentatge
ESPECÍFIQUES	
E04 Demostrar que comprèn el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural.	<p>E04.01 Identificar els diferents tipus d'interaccions segons la pertinença a un grup, gènere o comunitat, dins del seu context social i cultural.</p> <p>E04.02 Identificar els determinants de salut i els problemes relacionats amb l'entorn, per cuidar tant a les persones en situacions de salut i de malaltia com integrants d'una comunitat.</p> <p>E04.04 Identificar els determinants de la salut i els eixos de desigualtat que s'observen en l'estructura social.</p> <p>E04.05 Analitzar les desigualtats socials que es manifesten a partir dels eixos de desigualtat social i les necessitats que se'n deriven.</p> <p>E04.06 Identificar diferents models explicatius del binomi salut-malaltia des de la perspectiva social.</p> <p>E04.07 Reconèixer les relacions de jerarquia i poder que s'estableixen per raons de gènere en la dinàmica social i les especificitats que s'observen en el context social i multicultural.</p>

<p>E07 Demostrar que comprèn sense prejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les opinions, creences i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.</p>	<p>E07.10 Identificar la importància de la competència cultural en les cures infermeres.</p> <p>E07.11 Identificar la forma en que les persones gestionen els processos de salut tenint en compte els aspectes culturals, els valors i les creences que generen prejudicis.</p>
GENERALS / BÀSIQUES	
<p>G01 Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.</p>	<p>G01.03 Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.</p>
<p>G04 Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.</p>	<p>G04.01 Identificar la intersecció entre desigualtat de gènere amb altres eixos de desigualtat (edat, classe, origen, racialització, ètnia, sexualitat i identitat / expressió de gènere, diversitat funcional i altres).</p> <p>G04.02 Analitzar les desigualtats de gènere així com els factors que la sustenten des dels diferents sistemes: El sistema familiar, el de parentiu, l'econòmic, el polític, el simbolisme i els sistemes educatius.</p>
<p>B01 Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i es sol trobar a un nivell que, si bé se secundar en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.</p>	
<p>B04 Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.</p>	

Continguts

MÒDUL 1.

Cultura i Societat i influència dels dos conceptes en la salut de les persones.

- La importància de la visió cultural en el procés de salut, malaltia i atenció.
- Disease, Illness y Sickness.
- Etnomedicina
- Família i relacions de parentiu.

Cultura contemporània i salut:

- Actituds actuals en front la salut, la malaltia i la mort.
- El cos: estètica, esport, models i cartografies.
- Malaltia i estigma en la societat contemporània.

Gènere i salut:

- Interseccionalitat de gènere: treballs, cures i salut.
- Morbiditat, mortalitat i etiologia, segons la perspectiva de gènere.
- Violències de gènere.

MÒDUL 2.

Salut i desigualtat social:

- Determinants socials de la salut.
- Desigualtat i iniquitat en salut.

Treball i salut

- La relació entre ocupació i salut.
- Deterioració en la qualitat de vida del aturat.
- Riscos laborals.

MÒDUL 3.

Salut-malaltia i migració:

- Competència cultural infermera. Cures infermeres transculturals i amb perspectiva de gènere.
- Factors determinants de la salut de la població immigrant: rellevància de la cultura i del procés migratori.
- La pràctica dels professionals de la salut en una societat multicultural: consideracions sobre la cultura en la entrevista clínica.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de considerar que el protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant. L'estudiant ha de ser actiu i autònom en tot el procés i la professora dóna suport a l'estudiant aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge. Es requereix del treball continuat i d'una actitud participativa en les diverses activitats docents.

L'assignatura és presencial amb assistència no obligatòria.

Activitat dirigida:

Existeix un únic grup de teoria. El desenvolupament teòric del tema es compagina amb activitats a l'aula, de caire més pràctic (individuals i/o en grup), per tal de consolidar els continguts teòrics i assolir les competències de l'assignatura.

Activitat supervisada:

Elaboració d'un treball tutoritzat i defensa oral grupal en format debat (no s'acceptaran treballs individuals). Les tutories poden ser presencials o en línia, individuals o en grup.

L'orientació sobre el treball a l'inici de curs inclou informació sobre el guió, els criteris per a l'avaluació del treball, data de lliurament i presentació oral.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides . Teoria	45	1,80	E04.01;E04.02;E04.04;E04.05;E04.06; E04.07 E07.10; E07.11 G01.03 G04.01; G04.02 B01; B04
Tipus: Supervisades . Tutoria:	1	0,3	
Tipus: Autònomes . Estudi personal . Recerca bibliogràfica . Lectura d'articles / informes d'interès	90	3,60	

Avaluació

Els estudiants disposen d'una única convocatòria per curs acadèmic per a superar l'assignatura.

Avaluació continuada

L'objectiu és verificar l'evolució i el procés de l'aprenentatge de l'estudiant.

Instruments d'avaluació:

- Informes escrits individuals o de grup sobre l'anàlisi / reflexió o resolució de casos o problemes dels continguts distribuïts al llarg dels 3 mòduls de l'assignatura (entrega obligatòria). La seva avaluació es realitza, segons la complexitat de l'exercici, de manera numèrica (1-10) o bé qualitativa (apte/no apte). Es presenten en format escrit a través de l'aula virtual / oral. No s'accepten entregues fora del termini establert.
- Prova objectiva de resposta múltiple. En les proves escrites tipus test, les respostes errònies resten segons la següent fórmula $X = \text{encerts} - (\text{errors}/n-1)$, on n és el número d'opcions de resposta.
- Elaboració d'un treball de col·laboració i defensa oral grupal en format debat que englobi i relacioni conceptes i situacions treballades al llarg de l'assignatura.

La qualificació de l'assignatura ve donada per la suma de les ponderacions obtingudes a cada prova a partir d'una puntuació mínima de 5 sobre 10 en cadascuna d'elles.

Nota final: 30% informes de la resolució d'activitats / casos / problemes plantejats + 30% elaboració d'un treball grupal i defensa en format DEBAT + 40% prova objectiva de resposta múltiple individual.

Una vegada superada l'assignatura, aquesta no pot ser objecte de nova avaluació.

Qualificació:

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'alumne hagi obtingut una nota igual o superior a 9, podrà optar, a criteri del professor, a una matrícula d'honor).

Activitat de recuperació

Es proposa una activitat de recuperació als estudiants que hagin estat avaluats prèviament per un conjunt d'activitats el pes mínim dels quals equivalgui a 2/3 parts de la qualificació i que hagin obtingut una nota final inferior a 5 i superior a 3,5.

Aquesta prova consistirà en una activitat avaluativa de la/les proves no superades.

Les proves de recuperació seran determinades pel professor

El professor pot excloure del procés de recuperació aquelles activitats que, per la seva naturalesa, consideri que no son recuperables.

En el cas que l'estudiant superi la prova de recuperació corresponent a la part suspesa, la nota màxima d'aquesta serà un 5.

La nota de la recuperació substituirà la nota obtinguda originalment i es re-calcularà la nota ponderada final.

Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte de nova avaluació.

No avaluat

Es considera no avaluat quan l'estudiant no hagi participat en cap de les activitats de l'avaluació continuada.

Revisió de la nota final

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar la revisió de la prova d'avaluació en el període determinat. No s'accepten sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova objectiva de resposta múltiple	40%	3	0,12	E04.01; E04.02; E04.04; E04.05; E04.06; E04.07
Elaboració de treball grupal / defensa en format DEBAT	30%	2.25	0,09	E07.10; E07.11 G01.03 G04.01; G04.02
Entrega d'informes escrits i resolució casos clínics	30%	2.25	0,09	B01; B04

BIBLIOGRAFIA

SOCIOLOGY FOR NURSES 3^a ed

Autor: Denny E – Earle S– Hewison A.

Edició: Polity Press. 2016. ISBN-13: 978-1-5095-0540-1

CULTURA, SALUD, CINE Y TELEVISIÓN

Autor: Brigidi S- Comelles JM

Edició: Publicaciones URV.2016 ISBN 978-84-8424-423-3

ANTROPOLOGÍA, GÉNERO, SALUD Y ATENCIÓN

Autor: Comelles J.M.

Edició: Barcelona. Ed. Bellatera. 2010 ISBN 9788472904996

ENFERMERÍA Y ANTROPOLOGÍA. Padeceres, cuidadores y cuidados.

Autors: Comelles J M- Martorell M A - Bernal M.

Edició: Barcelona: Icaria editorial, 2009. ISBN: 978-84-9888-002

INTRODUCCIÓN A LA ANTROPOLOGÍA DE LA SALUD, LA ENFERMEDAD Y LOS SISTEMAS DE CUIDADOS

Autors: Álvaro Bernalte Benazet - María Teresa Miret García - Silvia Rico Botella

Edició: LibrosEnRed, 2007 ISBN: 1597542679

MIGRACIONES Y SALUD

Autors: Comellas JM, Allué X, Bernal M, Fernández-Rufete J, Mascarella L (comps)

Edició: Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili. 2010.